

Je židovským rasistom a fašistom. A možno bude aj členom budúcej Netanjahuovej vlády

- CZ24 News | 25. listopadu 2022

IZRAEL: V Izraeli sa rodí najradikálnejšia vláda v dejinách tohto štátu. Prichádza to v medzinárodne ťažkom období a Američania sa snažia urobiť všetko pre to, aby sa židovskí rasisti nedostali do vlády.

V Jeruzaleme boli tento týždeň dva teroristické útoky, jeden týnedžer pri nich zomrel, 18 ľudí bolo zranených. V Sýrii bol zabitý vysokopostavený iránsky dôstojník, ktorý tam pôsobil ako poradca. V Iráne už dva mesiace trvajú nepokoje proti režimu, pričom židovský štát po celý čas opakuje, že ak nedokáže Iránu v získaní jadrovej bomby zabrániť medzinárodné spoločenstvo, postará sa o to izraelská armáda alebo jej tajné zložky. Región buble nepokojom a hrozbou otvorenej vojny, v tejto situácii prebiehajú rokovania o vzniku novej izraelskej vlády. To, že na jej čele bude stáť Benjamin Netanjahu, čo by inak stačilo na nervózne reakcie na Západe, je najmenším problémom.

Skutočné kontroverzie pri formovaní novej izraelskej vlády vyvolávajú radikálne pravicové strany Tkuma a Ocma jehudit. Viacerí predstavitelia týchto strán už v minulosti volali po anexii okupovaného Predjordánska. So 14 poslancami je tento dvojblok tretím najsilnejším zoskupením v Knesete a žiada pre seba silové rezorty. Proti tomu sa už ostro postavili Spojené štáty, takýto krok by prekážal aj ďalším spojencom Izraela (možno vás prekvapí, že osobitnú rolu zohráva Nemecko). Na poplach bubnuje aj medzinárodná tlač. Časť médií lamentuje, že toto je už iný Izrael, druhá časť tlačí na porazené vládne strany, aby do vlády s Netanjahuom išli oni. Nuž a izraelská pravica sa snaží upokojiť situáciu tým, že spomína, ako Američanom a medzinárodnému spoločenstvu dlhé roky prekážal aj Arien Šaron, a predsa bol napokon premiérom.

Tentokrát však ide, zdá sa, o viac.

Najdlhšie pôsobiaci premiér v dejinách Izraela Benjamin Netanjahu sa od 13. novembra oficiálne snaží zostaviť novú vládu. Má na to čas do 11. decembra.

V parlamentných voľbách 1. novembra zvíťazil pravicový blok Likudu a jeho ultraortodoxných a krajne pravicových spojencov. V 120-člennom Knesete si zaistil väčšinu 64 mandátov. Centristi okolo odchádzajúceho premiéra Jaira Lapida, ktorých napríklad The Economist vyzýva, aby vytvorili vládu s Bibim, majú iba 52 hlasov. Z Netanjahuovho bloku by tak mohla vzniknúť najpravícovejšia vláda v histórii Izraela. V dôsledku tesnej väčšiny v parlamente by však ktorákoľvek z menších strán v prípade nesplnenia svojich požiadaviek mohla spôsobiť pád koalície – a to ešte pred jej oficiálnym vznikom.

Ultraortodoxné strany sú tentoraz ešte z tých menej kontroverzných. Ich požiadavky zároveň nebudú pre Netanjahua problémom: väčší rozpočet pre náboženské školy či právo nevyučovať na nich sekulárne predmety ako matematika či angličtina.

Môže byť Žid rasista a fašista?

Pre Netanjahua je zrejme najdôležitejšie predísť tomu, aby skončil vo väzení v súvislosti s trestným stíhaním za podvod a zločin takzvaného narušenia dôvery verejnosti. Ten už vznikajúca koalícia plánuje odstrániť z trestného zákonníka. Všetky strany potenciálnej koalície sa tiež zhodujú na potrebe obmedziť právomoci Najvyššieho súdu pri vetovaní zákonov, ktoré vyhodnotí ako

protiústavné. Zároveň chcú dať politikom možnosť riadiť vymenovávanie sudcov.

Aj to by inokedy stačilo na tvrdú kritiku Netanjahua vo svete, ale teraz je to vedľajšie.



Predseda strany Likud a izraelský expremiér Benjamin Netanjahu (vpravo) a manželka Sara sa tešia po zverejnení prvých predbežných výsledkov volieb. Foto: TASR/AP

Dôvodom je Itamar Ben-Gvir, líder radikálnej strany Ocma jehudit (Židovská sila), s ktorou sa ráta v novej vláde, v minulosti vyzýval na násilie voči Palestínčanom. V roku 2007 som izraelský súd v Jeruzaleme odsúdil za rasizmus a podporu teroristickej organizácie. Ben-Gvir sa snažil napodobniť a pochvalne hovoril o Meirovi Kahaneovi, bývalom izraelskom politikovi s americkým pasom, ktorý bol šéfom rasistickej strany Kach a napokon bol zavraždený. Jeho stranu zakázal izraelský súd, Kahane žiadal obsadenie palestínskych území a vyhnanie všetkých tamojších Arabov. V roku 1990 ho na Manhattane zavraždil arabský terorista El Sayyid Nosair. O štyri roky svojho predsedu pomstil Barch Goldstein, ktorý zabil 29 Arabov a 125 zranil. Kahanizmus je v Izraeli synonymom fašizmu a extrémizmu. A svet práve rieši, či sa s Ben-Gvirom, ktorý bol členom strany mládežníckej organizácie strany Kach, niečo hrozné nečrtá na obzore.

Itamar Ben-Gvir pochádza z jednej z najradikálnejších židovských osád v Predjordánsku Kirjat Arba. Tá je podľa medzinárodného práva považovaná za nelegálnu. V mladosti sa pridá k mládežníckej odnoži strany Moledet, ktorá presadzovala vystaňovanie Arabov z Izraela. Neskôr prešiel k spomínanému mládežníckemu hnutiu ešte radikálnejšej strany Kach. Ben-Gvir bol neskôr členom strany Židovská národná liga, kam vstúpili členovia Kach po jej rozpustení. Robil tam asistenta predsedovi. O jeho povesti preto nikto nepochybuje, údajne ho zadržali už ako štrnásťročného a v osemnástich ho preukázateľne odmietli prijať do armády pre jeho extrémistické pozadie.

Podľa Ben-Gvira by mali byť izraelskí Palestínčania podrobovaní skúškam lojálnosti k štátu Izrael. Tí, ktorí neuspeli, by mali byť vyhodení z krajiny do susedných arabských štátov. Ak sa vám to zdá

radikálne, úplná informácia znie, že v online prieskume jednej z izraelských rozhlasových staníc podporili tento návrh až dve tretiny Izraelčanov. Nuž a deportácie „nepohodlných Arabov“ nemajú smerovať len do arabských štátov, ale aj do Európy, kde sa ich vraj zastávajú.



Itamar Ben-Gvir. Foto: TASR/AP

So zbraňou v ruke medzi výtržníkmi

Ben-Gvir dlhodobo provokuje Palestínčanov aj izraelskú ľavicu. Ako 19-ročný sa počas dojednávania mierovej dohody z Osla v roku 1995 ukázal pred televíznymi štábmi s odtrhnutým emblémom výrobcu auta premiéra Jicchaka Rabina. „Dostali sme jeho auto, dostaneme aj jeho,“ vyhlásil vtedy. O niekoľko týždňov Rabina zavraždil izraelský nacionalista. Ben-Gvir sa tiež stal známym tým, že v kancelárii mal na stene obraz Barucha Goldsteina – Žida, ktorý v roku 1994 v Hebrone zavraždil 29 Palestínčanov.

Ako poslanec Knesetu nedávno vytiahol zbraň na palestínsku obsluhu parkoviska v Tel Avive, za čo ho vypočúvala aj polícia. Dostal sa tiež do roztržky s poslancom Ajmanom Odem, izraelským Arabom, ktorý mu bránil vstúpiť do nemocničnej izby, kde sa nachádzal palestínsky väzeň držiaci hladovku. V októbri zašiel do palestínskej štvrte Šajch Džarrá vo východnom Jeruzaleme. V jeho prítomnosti skupina osadníkov prepichla pneumatiky na autách Palestínčanov a pokúsila sa násilne vniknúť do domu istej palestínskej rodiny. Keď Palestínčania reagovali hádzaním kameňov, Ben-Gvir vytiahol zbraň – napriek tomu, že na mieste bola aj polícia.

Ben-Gvir má teraz záujem o funkciu ministra verejnej bezpečnosti. Riadil by teda políciu a hraničnú stráž. Nazdáva sa, že v súčasnosti majú izraelské bezpečnostné zložky zviazané ruky pri konfrontácii s Palestínčanmi, keď na nich hádžu kamene. Chcel by im umožniť strieľať.

Ben-Gvirova hviezda začala stúpať vlani počas násilností v nábožensky zmiešaných oblastiach vrátane jeruzalemskej štvrte Šajch Džarrá. „Výtržnosti v Lode a ďalších zmiešaných židovsko-

arabských mestách spôsobili mnohým izraelským Židom trauma. Nehovoríme o Palestínčanoch na okupovaných územiach. Hovoríme o Palestínčanoch s izraelským občianstvom, ktorí podpaľovali synagógy a náhodne napádali Židov na uliciach," povedal novinár a spisovateľ Josi Klein Halevi. „Vtedy vystúpil Ben-Gvir a začal robiť to, čo vie najlepšie – burcovať," vysvetlil Klein Halevi.

Radikál ministrom obrany? USA sú proti

V prípade, že tieto strany vstúpia do vlády, dá sa očakávať uvoľnenie obmedzení na výstavbu židovských osád v Predjordánsku. To zrejme povedie k ďalším násilnostiam medzi Palestínčanmi a Židmi. Pritom už tento rok zahynulo pri násilnostiach v Izraeli viac ľudí než inokedy od roku 2015 za celý rok. Výbušnou témou bude s veľkou pravdepodobnosťou aj otázka jeruzalemskej Chrámovej hory, kde majú moslimovia svätyňu Skalný dóm a mešitu al-Aksá. V súčasnosti tam majú povolené modliť sa iba moslimovia. Ben-Gvir tam chce vpustiť aj židov. Je takmer isté, že po takomto kroku na mieste vzniknú roztržky, ktoré môžu prerásť do väčších nepokojov. Vzhľadom na kontext ich určite odsúdia aj arabské krajiny, s ktorými sa Izrael nedávno zbližil – Maroko, Spojené arabské emiráty či Bahrajn.



Židovskí osadníci v osade Morag v pásme Gazy. Foto: TASR/AP

Ben-Gvirovým politickým partnerom je líder osadníckej strany Tkuma Becalel Smotrič, ktorý sám seba označuje za „hrdého homofóba“. Je tvrdo proti vzniku palestínskeho štátu a, naopak, navrhuje anexiu Predjordánska. Je proti tomu, aby Palestínčania v Predjordánsku mali rovnaké práva ako izraelskí osadníci. Stavia sa tiež proti väčšej integrácii žien do armády. Na koalíčných rokovaniach prejavil vehementný záujem o funkciu ministra obrany. Odmietol vraj dokonca aj ponuku na post šéfa diplomacie. Podľa zdrojov magazínu [Breaking Defence](#) sa proti vymenovaniu Smotriča za ministra obrany postavila administratíva amerického prezidenta Joea Bidena. V prípade jeho nominácie by USA síce zrejme nezastavili každoročnú vojenskú pomoc Izraelu, avšak mohli by pristúpiť k iným krokom. Washington by napríklad mohol otáľať s dodávkami náhradných dielcov do zbraňových systémov alebo s muníciou, napísal magazín.

S Netanjahuom sa minulý týždeň stretol americký veľvyslanec v Izraeli. „Vymenovanie ministra obrany by malo prebehnúť po dôkladnom zvážení a berúc do úvahy blízky vzťah Izraela so Spojenými štátmi,“ vyhlásil po stretnutí americký veľvyslanec.

Smotričova strana na to reagovala vyhlásením, že síce „prechováva úctu k Spojeným štátom, ktoré sú našim spojencom“, avšak Bidenova administratíva by „mala rešpektovať izraelskú demokraciu a nemiešať sa do formovania zvolenej vlády“.

Nerozlučná dvojica

Ako informovala izraelská tlač, Netanjahu odmieta zveriť Smotričovi rezort obrany – údajne kvôli nedostatočným skúsenostiam z armády, ale tiež možné radikálne opatrenia, ktoré by zaviedol, a pravdepodobnú nepriaznivú reakciu zahraničia.

Podľa najnovších neoficiálnych informácií z koalíčných rokovaní však Smotrič súhlasí s tým, že by namiesto postu ministra obrany dostal rezort financií. V tom prípade žiada však presun viacerých úradov spod iných ministerstiev pod kuratelú ministerstva financií, čo Likud odmieta.

Najsilnejšia strana budúcej vlády však pripustila, že v rámci ministerstva obrany pustí Smotričovi rezort zodpovedajúci za civilnú správu, kde by mal na starosti preverovanie nelegálnej výstavby osád či vydávanie pracovných povolení pre Palestínčanov.

Izraelské médiá pred niekoľkými dňami informovali, že Netanjahu zvažuje aj vytvorenie menšinovej vlády bez Smotriča s podporou 57 poslancov v Knesete. Od Smotričových poslancov by potom očakával, že nebudú hlasovať proti vláde. Smotrič však údajne s týmto plánom nesúhlasí, pričom Ben-Gvir vyhlásil, že bez svojho politického partnera do vlády nepôjde ani on. Je navyše nespokojný s tým, že Likud mu nechce prideliť ministerstvo rozvoja periférie, Negevu a Galiley.

Smotrič aj Ben-Gvir po dvoch stredajších bombových útokoch na autobusových zastávkach v Jeruzaleme vyzvali Netanjahua, aby vládu zložil čo najskôr. „Terorizmus nečaká,“ vyhlásil Ben-Gvir. V súvislosti so stredajšími útokmi navrhuje zaviesť u Palestínčanov zákaz vychádzania a vykonať razie „z domu do domu“ s cieľom nájsť všetkých, ktorí s tým majú niečo spoločné. Zároveň nástojí, že vláda musí opätovne pristúpiť k cielenému zabíjaniu palestínskych militantov.

Ako napísal poľský týždenník Do Rzeczy, izraelský štát, ktorý založili prevažne poľskí Židia sa možno onedlho zmení na judaistickú verziu Saudskej Arábie. Pôsobí to trochu prehnane, ale vláda s takýmito radikálmi by mohla urýchliť vojnu s Iránom, ktorá by nielen pre región Blízkeho východu a štát Izrael mohla byť veľkou katastrofou.

AUTOR: Jaroslav Daniška

[ZDROJ](#)